

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів
права власності Російської Федерації та її резидентів

З метою захисту суверенітету і територіальної цілісності України, національних інтересів, національної безпеки, забезпечення її економічної самостійності, прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави,

враховуючи повномасштабну агресивну війну, яку Російська Федерація розв'язала і веде проти України та Українського народу з порушенням норм міжнародного права, вчиняючи злочини проти людства,

виходячи з положень Конституції України, Декларації про державний суверенітет України та загальновизнаних міжнародних норм і правил, зокрема щодо суверенного права України на захист,

враховуючи Указ Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затверджений Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ,

з урахуванням потреби невідкладного та ефективного реагування на наявні загрози національним інтересам України,

враховуючи положення IV Гаазької конвенції про закони і звичаї війни на суходолі та додатка до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі від 18 жовтня 1907 року,

Верховна Рада України прийняла цей Закон, який визначає правові засади примусового вилучення з мотивів суспільної необхідності (включаючи випадки, за яких це настійно вимагається військовою необхідністю) об'єктів права власності Російської Федерації як держави, яка почала повномасштабну війну проти України, та її резидентів.

I. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. Для цілей цього Закону терміни вживаються в такому значенні:

Російська Федерація – держава, яка рішенням Верховної Ради України відповідно до Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 3314 "Визначення агресії" від 14 грудня 1974 року визнана державою-агресором і здійснює збройну агресію проти України;

резиденти – юридичні особи (їх філії, представництва), що здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України на території України, засновником (учасником, акціонером) або бенефіціаром яких прямо або опосередковано є Російська Федерація та/або у яких Російська Федерація прямо або опосередковано чи юридичні особи, засновником (учасником, акціонером) або бенефіціаром яких є Російська Федерація та/або у яких Російська Федерація прямо або опосередковано має частку у статутному (складеному) капіталі, акції, паї, інше членство (участь у будь-якій формі) у юридичній особі;

примусове вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів – примусове вилучення об'єктів права власності Російської Федерації та об'єктів права власності її резидентів з мотивів суспільної необхідності (включаючи випадки, за яких це настійно вимагається військовою необхідністю) на користь держави Україна на підставі і в порядку, встановлених цим Законом;

об'єкти права власності Російської Федерації та її резидентів – рухоме і нерухоме майно, кошти, вклади у банках, цінні папери, корпоративні права, інше майно (активи), що знаходяться (зареєстровані) на території України та безпосередньо або через афілійованих осіб належать Російській Федерації та її резидентам.

Стаття 2. Принципи примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів

1. Проведення примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів здійснюється з мотивів суспільної необхідності (включаючи випадки, за яких це настійно вимагається військовою необхідністю) та ґрунтується на принципах законності, прозорості, об'єктивності, відповідності меті, стратегічної важливості та ефективності.

2. Примусове вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів здійснюється без будь-якої компенсації (відшкодування) їх вартості, враховуючи повномасштабну агресивну війну, яку Російська Федерація розв'язала і веде проти України та Українського народу.

Стаття 3. Підстави та порядок примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів

1. Рішення про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів приймається Радою національної безпеки і оборони України та вводиться в дію указом Президента України.

2. Проект рішення про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів до Ради національної безпеки і оборони України вноситься Кабінетом Міністрів України.

3. Проект рішення повинен містити:

перелік об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів, що підлягають примусовому вилученню;

ідентифікацію (місцезнаходження, реєстрацію тощо) об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів;

найменування осіб, об'єкти права власності яких підлягають примусовому вилученню;

строки проведення примусового вилучення кожного об'єкта;

інші положення, визначені цим Законом.

4. Не пізніше як у шестимісячний строк після скасування чи завершення воєнного стану в Україні указ Президента України, яким введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів, підлягає затвердженню Верховною Радою України шляхом прийняття відповідного закону.

Стаття 4. Правовий режим примусово вилучених в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів

1. Примусово вилучені відповідно до цього Закону об'єкти права власності Російської Федерації та її резидентів передаються у господарське відання на тимчасовій або постійній основі спеціалізованому державному підприємству, яке у разі необхідності створюється за рішенням Кабінету Міністрів України на базі вилучених об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів (цілісних майнових комплексів).

2. Реєстрація права власності за державою в особі Кабінету Міністрів України здійснюється за поданням Кабінету Міністрів України виключно на підставі указу Президента України, виданого в порядку статті 3 цього Закону.

3. Винесення судом рішень про забезпечення позову не зупиняє дії рішення органу державної влади, пов'язаного з примусовим вилученням в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів, та не є підставою для зупинення процесу реєстрації речових прав.

4. Об'єкти права власності Російської Федерації та її резидентів, реєстрація права власності на які не вимагається відповідно до закону, переходять у власність держави з дня введення в дію указом Президента України рішення Ради національної безпеки і оборони України про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів.

II. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Цей Закон не виключає і не обмежує прав держави Україна вимагати відповідно до норм міжнародного права притягнення до відповідальності держави Російська Федерація, у тому числі вимагати відшкодування (компенсації) шкоди, заподіяної внаслідок повномасштабної агресивної війни, яку Російська Федерація розв'язала і веде проти України та Українського народу з порушенням норм міжнародного права, вчиняючи злочини проти людства.

Президент України

м. Київ
3 березня 2022 року
№ 2116-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ